

МОНІТОРИНГ ЗАДОВОЛЕНOSTІ СТУДЕНТІВ ЯКІСТЮ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Піскурська Ганна Вікторівна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0957-8987>

Одним з обов'язкових критеріїв якісної освіти є механізми «зворотного зв'язку». Саме тому опитування здобувачів вищої освіти стає важливою складовою внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яка полягає в отриманні регулярного зворотного зв'язку від студентів з метою їхнього залучення до процесу періодичного перегляду та удосконалення процедур забезпечення якості освітніх програм. Основними завданнями анкетування є з'ясування думки студентів щодо змісту навчання і рівня викладання на освітній програмі, а також забезпечення керівництва і викладачів ЗВО інформацією, що сприятиме покращенню якості підготовки фахівців та підвищенню ефективності освітнього процесу.

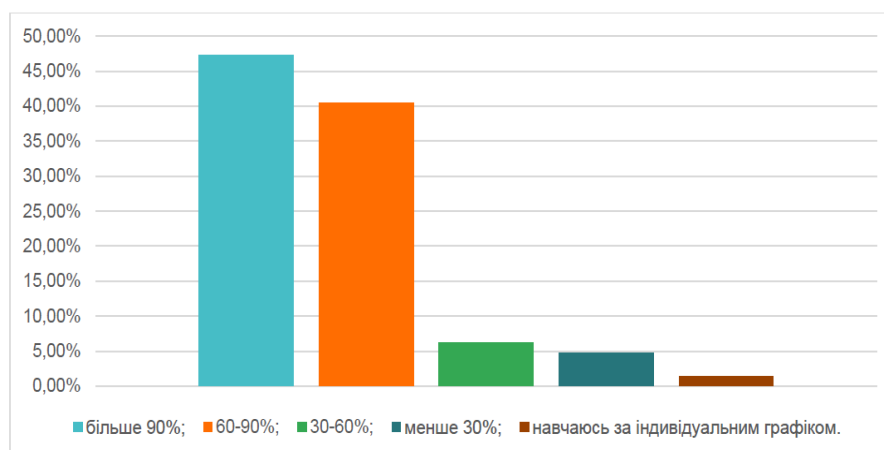
Викладання є багатогранною діяльністю, воно включає педагогічну, науково-дослідну, методичну, організаційно-управлінську, громадську сфери, і для оцінки якості викладання на всі ці моменти слід звертати особливу увагу. Отримана під час опитування картина допоможе виробити певні корективи і оптимізувати навчальний процес.

В даний час анкетування залишається одним з простих і доступних кожному методів оцінки професійної майстерності викладачів ЗВО. Однак необхідно врахувати, що при оцінюванні якості викладання можливе виникнення суб'єктивізму, оскільки будь-який респондент у силу різних причин може суб'єктивно ставитися до викладача. Якраз для зниження впливу суб'єктивізму на загальну оцінку викладацької діяльності проводиться збір даних від безлічі респондентів і зіставлення думок різних суб'єктів.

Метою даної статті є аналіз результатів опитування студентів Донецького національного технічного університету щодо якості викладання навчальних дисциплін. Анкетування проводилось серед студентів денної форми навчання наприкінці семестру до початку екзаменаційної сесії. Це, на нашу думку, дозволило мінімізувати суб'єктивне ставлення респондента до викладача. Оскільки незадоволеність студента своєю підсумковою оцінкою може впливати на об'єктивність результатів анкетування [2]. Опитування проводилось анонімно, без вимоги реєстрації, що також сприяло підвищенню достовірності отриманих результатів.

Запитання анкети були поділені на 3 блоки. Перший блок спрямований на отримання загальних відомостей щодо мови викладання дисципліни, частки відвіданих занять, кількості отриманих балів впродовж семестру. У другому блоці студенти мали оцінити якість викладання дисципліни за різними аспектами. Третій блок містив відкриті питання щодо проявів корупції та загальної оцінки діяльності викладача.

За підсумками анкетування в цілому по університету викладання проходить українською мовою (80,1%), українською та російською (9,6%), російською (10,3%). Загальна оцінка відвідуваності занять корелює із статистикою навчального відділу (Діаграма 1).

Діаграма 1.

Другий блок анкети містив 13 тверджень, дійсність яких студенти мали оцінити згідно зі шкалою (від «відповідає дійсності» до «категорично не відповідає дійсності»). Наведемо результати аналізу оцінки цих тверджень.

Переважає більшість викладачів (86%) ознайомлюють студентів з програмою курсу та критеріями оцінювання на початку вивчення дисципліни (Діаграма 2).

Діаграма 2.

81% відсоток викладачів дотримуються програми курсу під час викладання дисципліни (Діаграма 3).

Діаграма 3.

78% викладачів пояснюють цілі та завдання, очікувані результати навчання, важливість вивчення курсу, проте достатньо велика частка викладачів (10%) не дотримуються вимог Положення про організацію освітнього процесу, особливо в частині своєчасного інформування студентів про програму, цілі та результати навчання за дисципліною (Діаграма 4).

Діаграма 4.

84% викладачів забезпечують відповідність змісту поточних завдань та екзаменаційного білету програмі курсу та викладеному матеріалу (Діаграма 5).

Діаграма 5.

Твердження «Викладач застосовує інтерактивні форми проведення занять» у більшості випадків відповідає дійсності або переважно відповідає дійсності (Діаграма 6).

Діаграма 6.

Також, більша частина викладачів проводять заняття з використанням технічного обладнання та/або додаткових наочних матеріалів (Діаграма 7).

Діаграма 7.

Загалом 90% респондентів підтвердили, що викладачі надавали можливості консультуватися під час роботи над навчальною дисципліною (Діаграма 8).

Діаграма 8.

87% студентів вважають, що викладачі здебільшого чітко визначали вимоги, надавали рекомендації та ознайомлювали з критеріями оцінювання щодо виконання самостійної роботи (Діаграма 9).

Діаграма 9.

87% студентів зазначають, що загалом викладачі зрозуміло пояснюють матеріал, складні моменти, надають змістовні і чіткі відповіді на запитання (Діаграма 10).

Діаграма 10.

90% респондентів відповіли, що викладачі поважно і коректно ставились до всіх студентів (Діаграма 11).

Діаграма 11.

79% студентів зазначили, що викладач завжди надавав зворотний зв'язок після виконання контрольних заходів, а саме виправляв типові помилки, пояснював незрозумілі або складні моменти (Діаграма 12).

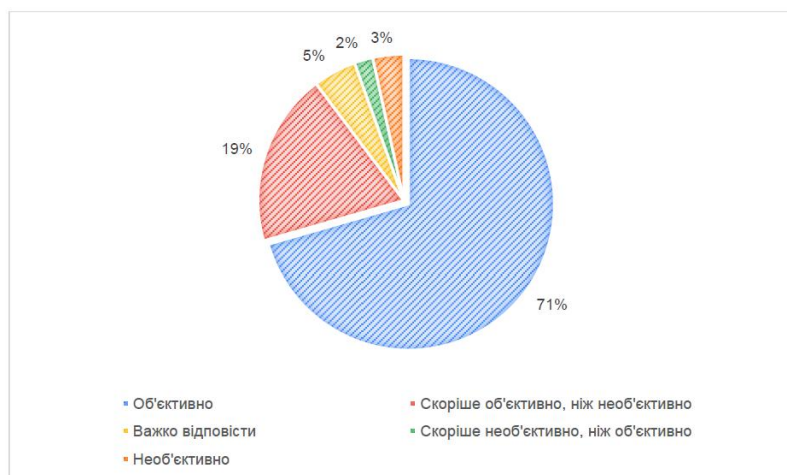
Діаграма 12.

Також більшість викладачів надавали інформацію щодо основної і додаткової літератури та інших інформаційних ресурсів з вивчення дисципліни (Діаграма 13).

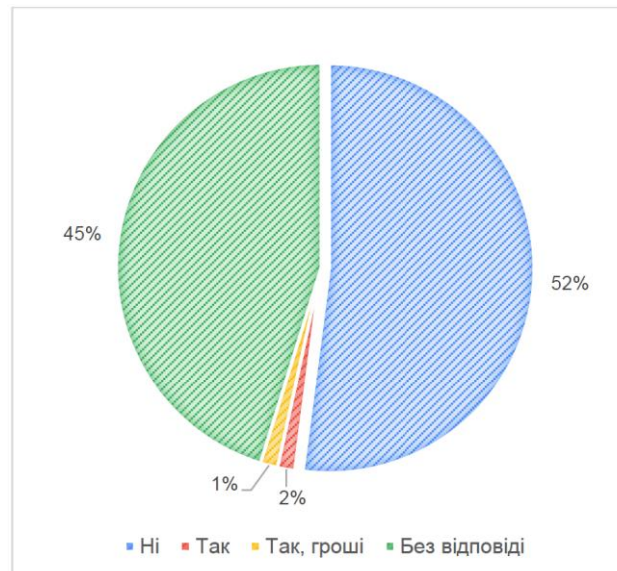
Діаграма 13.

90% студентів вважають, що оцінювання викладачем інших студентів проходить об'єктивно або скоріше об'єктивно (Діаграма 14).

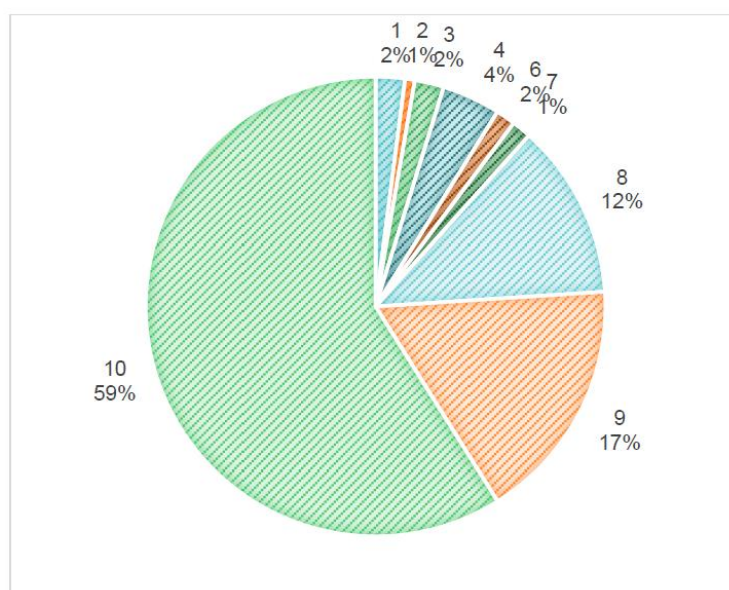
Діаграма 14.

Блок відкритих питань мав на меті надати студентам можливість висловити власну думку на відміну від закритих запитань [1]. Так, на питання щодо випадків корупції 52% студентів відповіли, що їм ніколи не пропонували нелегальні шляхи отримання позитивної оцінки, проте 45% респондентів не дали відповідь на це питання (Діаграма 15).

Діаграма 15.

У відповіді на наступне питання студенти мали оцінити роботу викладача з певної дисципліни за 10-бальною шкалою. Переважна більшість здобувачів освіти надали високу оцінку професійній діяльності викладачів від 10 до 8 балів (Діаграма 16).

Діаграма 16.

Відповіді на останнє запитання «Чи порекомендували би Ви вивчати цю дисципліну у цього викладача?» підтверджують, що загальна оцінка якості викладання в університеті є досить позитивною: 90% студентів обрали відповідь «Так», 10% - «Ні».

Серед позитивних причин, чому б вони порекомендували даного викладача, студенти називали такі:

- зрозуміле і цікаве пояснення матеріалу;
- «людське» ставлення до студентів, готовність допомогти, почуття гумору;
- відповідальність і пунктуальність викладача.

До негативних причин, чому б студенти не рекомендували викладача, належать некоректне ставлення і незрозуміле або необ'єктивне оцінювання.

Таким чином, здійснене опитування дозволило виявити позитивні і негативні аспекти викладання навчальних дисциплін, що впливають на якість освітньої програми, зокрема, і якість вищої освіти, в цілому. Результати регулярного моніторингу якості викладання мають стати підґрунтям для *розроблення* змісту, методів і прийомів формування професійної компетентності викладачів; *добору* технологій щодо навчання, контролю й оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти; *зміни* підходів до змісту й організації підвищення фахового рівня освітян.

Список літератури

1. Лукіна Т.О. Технологія розробки анкет для моніторингових досліджень освітніх проблем: методичні рекомендації. Миколаїв : ОПППО. 2012. 32 с.
2. Піскурська Г.В. Технологія онлайн-оцінювання якості викладання дисциплін / Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць. Вип. 1 (94). Сєвєродонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля. 2020. С. 192-201. DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2020-94-1-192-201>